PATVIRTINTA
Valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų
centro generalinio direktoriaus
2026 m. balandžio 21 d. 1V-55

VALSTYBĖS ĮMONĖS ŽEMĖS ŪKIO DUOMENŲ CENTRO TVARUMO POLITIKA

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų centro (toliau – Įmonė) tvarumo politikos (toliau – Tvarumo politika) tikslas – nustatyti pagrindines aplinkosaugos, socialines ir valdysenos kryptis, principus ir tikslus, užtikrinančius atsakingą, skaidrią ir ilgalaikę Įmonės veiklą.

2. Įmonė, vykdydama savo funkcijas, susijusias su valstybės informacinių sistemų ir duomenų tvarkymu, prisiima atsakomybę už savo veiklos poveikį visuomenei, darbuotojams, valstybės institucijoms ir aplinkai.

3. Įmonė tvarumą supranta kaip nuoseklų ir integruotą veiklos organizavimą, kuriuo siekiama:

3.1. užtikrinti patikimą ir nenutrūkstamą paslaugų teikimą;

3.2. stiprinti visuomenės ir institucijų pasitikėjimą;

3.3. kurti saugią, pagarbią ir įtraukią darbo aplinką;

3.4. efektyviai ir atsakingai naudoti turimus išteklius.

4. Įmonė, įgyvendindama Tvarumo politiką, vadovaujasi:

4.1. Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais;

4.2. Europos Sąjungos tvarumo atskaitomybės standartais (ESRS);

4.3. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) gairėmis;

4.4. kitais taikytinais teisės aktais ir rekomendacijomis.

5. Tvarumo politika taikoma visiems Įmonės darbuotojams ir tiek, kiek susiję su Įmonės veikla, partneriams bei paslaugų teikėjams.

II SKYRIUS
TVARUMO VALDYMO PRINCIPAI

6. Įmonė tvarumo veiklą grindžia šiais principais:

6.1. **Dvigubo reikšmingumo principas** – Įmonė identifikuoja ir vertina tiek savo veiklos poveikį aplinkai ir visuomenei, tiek išorinių veiksnių poveikį Įmonės veiklai, ir šiuo pagrindu nustato prioritetines tvarumo temas.

6.2. **Skaidrumo ir atskaitomybės principas** – sprendimai grindžiami aiškiais kriterijais, dokumentuojami ir pagrindžiami, užtikrinant informacijos prieinamumą.

6.3. **Proporcingumo principas** – taikomos priemonės atitinka Įmonės veiklos pobūdį, mastą ir turimus išteklius.

6.4. **Rizikų valdymo principas** – identifikuojamos, vertinamos ir valdomos veiklos, reputacijos ir atitikties rizikos.

6.5. **Nuolatinio tobulinimo principas** – tvarumo veiklos ir priemonės periodiškai peržiūrimos ir tobulinamos.

III SKYRIUS
TVARUMO PRIORITETINĖS KRYPTYS IR TIKSLAI

7. Įmonė tvarumo veiklą įgyvendina per tris pagrindines kryptis: valdyseną, socialinę atsakomybę ir aplinkosaugą.

8. Įmonės tvarumo prioritetinės kryptys ir temos nustatomos remiantis dvigubo reikšmingumo vertinimo rezultatais, įvertinus tiek Įmonės veiklos poveikį aplinkai ir visuomenei, tiek išorinių veiksnių poveikį Įmonės veiklai.

9. Įmonės tvarumo prioritetinės kryptys ir temos šioje Politikoje išdėstomos pagal jų reikšmingumo Įmonei lygį ir strateginę svarbą.

Valdysena

10. Valdysena yra pagrindinė Įmonės tvarumo sritis, užtikrinanti veiklos patikimumą, skaidrumą ir atsparumą rizikoms.

10.1. **Duomenų sauga ir kibernetinis atsparumas**. Įmonė užtikrina informacinių sistemų saugumą, duomenų vientisumą ir paslaugų prieinamumą, taikydama technines ir organizacines saugumo priemones bei periodiškai vertindama IT rizikas.

10.2. **Asmens duomenų apsauga ir privatumas**. Įmonė užtikrina teisėtą, skaidrų ir atsakingą asmens duomenų tvarkymą, laikydamasi duomenų apsaugos reikalavimų ir saugodama duomenų subjektų teises.

10.3. **Kritinių IT paslaugų tęstinumas**. Įmonė siekia užtikrinti nenutrūkstamą informacinių sistemų veikimą, valdo priklausomybę nuo trečiųjų šalių ir užtikrina veiklos tęstinumą kritinėse srityse.

10.4. **Viešųjų pirkimų skaidrumas ir korupcijos prevencija**. Įmonė vykdo veiklą laikydamasi skaidrumo, sąžiningumo ir interesų konfliktų prevencijos principų, stiprindama vidaus kontrolės mechanizmus.

Socialinė atsakomybė

11. Įmonė siekia kurti saugią, pagarbią ir įtraukiančią darbo aplinką bei užtikrinti kokybiškas paslaugas.

11.1. **Darbuotojų psichosocialinė gerovė ir darbo aplinka**. Įmonė siekia identifikuoti ir valdyti psichosocialines rizikas, skatinti atvirą dialogą ir stiprinti organizacinę kultūrą.

11.2. **Smurto, patyčių ir priekabiavimo prevencija**. Įmonė taiko nulinės tolerancijos principą netinkamam elgesiui ir užtikrina aiškius pranešimų bei reagavimo mechanizmus.

11.3. **Paslaugų kokybė ir paslaugų gavėjų pasitenkinimas**. Įmonė nuolat vertina ir gerina paslaugų kokybę, siekdama užtikrinti jų patikimumą, prieinamumą ir atitikimą naudotojų poreikiams.

Aplinkosauga

12. Įmonė, atsižvelgdama į savo veiklos pobūdį, siekia efektyviai naudoti išteklius ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai.

12.1. **Energijos vartojimas, ŠESD emisijos ir poveikio aplinkai mažinimas**. Įmonė siekia efektyviai naudoti energijos išteklius, mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas ir prisidėti prie klimato kaitos mažinimo.

12.2. **Išteklių naudojimo optimizavimas**. Įmonė siekia mažinti perteklinį išteklių naudojimą, skatinti atsakingą vartojimą ir efektyvų turimų priemonių naudojimą:

12.2.1. vertina energijos vartojimą ir su juo susijusias emisijas;

12.2.2. siekia mažinti energijos sąnaudas ir optimizuoti išteklių naudojimą;

12.2.3. palaipsniui tobulina emisijų apskaičiavimo ir stebėsenos praktiką;

12.2.4. taiko skaitmeninius sprendimus, mažinančius fizinių išteklių poreikį.

IV SKYRIUS
TVARUMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS

13. Tvarumo politikos įgyvendinimas Įmonėje užtikrinamas sistemiškai, integruojant tvarumo principus į visus pagrindinius veiklos procesus:

13.1. **Strateginis ir veiklos planavimas**. Tvarumo principai integruojami į Įmonės strateginius dokumentus, veiklos planus ir kasdienius sprendimų priėmimo procesus. Įmonė, planuodama veiklą, vertina ne tik finansinius ar operacinius aspektus, bet ir valdysenos, socialinius bei aplinkosauginius veiksnius. Tvarumo tikslai yra siejami su strateginiais prioritetais, užtikrinant, kad ilgalaikė Įmonės plėtra būtų suderinta su atsakingo veikimo principais ir valstybės lūkesčiais.

13.2. **Rizikų valdymo procesai**. Įmonė identifikuoja, vertina ir valdo su tvarumu susijusias rizikas, įskaitant duomenų saugos, veiklos tęstinumo, reputacijos, darbuotojų gerovės ir atitikties teisės aktams rizikas. Tvarumo aspektai integruojami į bendrą rizikų valdymo sistemą, užtikrinant, kad galimos neigiamos pasekmės būtų vertinamos iš anksto, o sprendimai priimami įvertinus tiek trumpalaikį, tiek ilgalaikį poveikį.

13.3. **Vidaus kontrolės sistemos**. Tvarumo politikos įgyvendinimas remiasi vidaus kontrolės priemonėmis, kurios padeda užtikrinti teisės aktų laikymąsi, skaidrumą ir procesų patikimumą. Įmonė nuolat tobulina vidaus kontrolės sistemas, siekdama užkirsti kelią galimiems pažeidimams, stiprinti atsakomybę ir užtikrinti, kad tvarumo principai būtų taikomi praktikoje, o ne tik deklaruojami.

13.4. **Darbuotojų įtraukimas**: Įmonė siekia, kad Tvarumo politika būtų ne tik formalus dokumentas, bet ir kasdienės veiklos dalis. Darbuotojai skatinami suprasti tvarumo principų svarbą, dalyvauti jų įgyvendinime ir teikti pasiūlymus dėl veiklos tobulinimo. Įtraukianti organizacinė kultūra laikoma esmine prielaida siekiant tvarių rezultatų ir ilgalaikio pokyčio.

14. Įmonė, įgyvendindama Tvarumo politiką:

14.1. Nustato tvarumo tikslus ir jų įgyvendinimo kryptis. Įmonė apibrėžia aiškius, su strateginiais tikslais susietus tvarumo tikslus, atsižvelgdama į dvigubo reikšmingumo vertinimo rezultatus. Tikslai nustatomi taip, kad būtų realistiški, išmatuojami ir orientuoti į ilgalaikį poveikį, kartu užtikrinant jų suderinamumą su Įmonės veiklos specifika.

14.2. Renka ir analizuoja su tvarumu susijusius duomenis. Įmonė sistemingai renka duomenis, susijusius su tvarumo temomis, įskaitant veiklos, darbuotojų, paslaugų kokybės ir išteklių naudojimo aspektus. Surinkti duomenys analizuojami siekiant įvertinti esamą situaciją, identifikuoti tobulintinas sritis ir pagrįsti sprendimų priėmimą.

14.3. Vertina pažangą ir tobulina taikomas priemones. Įmonė periodiškai vertina tvarumo tikslų įgyvendinimo pažangą, lygina pasiektus rezultatus su nustatytais siekiais ir, esant poreikiui, koreguoja taikomas priemones. Toks nuoseklus vertinimas leidžia užtikrinti, kad Tvarumo politika būtų gyvas dokumentas, nuolat prisitaikantis prie besikeičiančių aplinkybių.

V SKYRIUS
TVARUMO VALDYMAS

15. Tvarumo veiklose dalyvauja Įmonės generalinis direktorius, departamentų direktoriai, skyrių vadovai ir veiklos vienetai.

15.1. Generalinis direktorius:

15.1.1. tvirtina Tvarumo politiką ir jos įgyvendinimo dviejų metų veiksmų planą ir jų pakeitimus;

15.1.2. tvirtina metinę tvarumo ataskaitą;

15.1.3. nustato metinius tvarumo tikslus, veiklas ir iniciatyvas;

15.1.4. užtikrina tvarumo tikslų įgyvendinimą Įmonėje.

15.2. Departamentų direktoriai ir skyrių vadovai:

15.2.1. bendradarbiauja įgyvendinant tvarumo tikslus;

15.2.2. integruoja tvarumo tikslus į veiklos planus ir asmeninius (darbuotojų) tikslus;

15.2.3. užtikrina tvarumo iniciatyvų įgyvendinimą ir atsiskaito už rezultatus.

15.3. Veiklos vienetai:

15.3.1. įgyvendina tvarumo iniciatyvas;

15.3.2. teikia duomenis ir informaciją apie tvarumo rodiklius.

15.4. Veiklos atsparumo skyrius bei tvarumo specialistas:

15.4.1. atsakingi už Tvarumo politikos parengimą, koordinavimą ir įgyvendinimo stebėseną;

15.4.2. organizuoja tvarumo duomenų rinkimą, analizę ir ataskaitų rengimą.

16. Tvarumo politika peržiūrima reguliariai, bet ne rečiau kaip kartą per metus, siekiant ją atnaujinti ir pritaikyti prie besikeičiančių valdysenos, socialinės atsakomybės ir aplinkosaugos reikalavimų.

17. Su Tvarumo politika supažindinami visi Įmonės darbuotojai.

VI SKYRIUS
VEIKSMŲ PLANAI, ATASKAITOS IR VIEŠINIMAS

18. Įmonė rengia Tvarumo politikos įgyvendinimo dviejų metų veiksmų planus, nustatydama metinius tikslus ir siektinus rezultatus kiekvienoje tvarumo kryptyje.

19. Įmonė rengia tvarumo ataskaitą, kuri integruojama į Įmonės metinę veiklos ataskaitą arba skelbiama atskirai.

20. Tvarumo ataskaitos rengiamos vadovaujantis taikomais standartais ir viešai skelbiamos Įmonės interneto svetainėje.

_____